

Lars Kepler

Slaap

Vertaald door Jasper Popma en Clementine Luijten

2013

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM

Het is midden in de nacht en er waait sneeuw vanaf zee over het land. Een jonge man loopt over een hoge spoorbrug richting Stockholm. Zijn gezicht is bleek als matglas. Zijn spijkerbroek is stijf van bevroren bloed. Hij loopt tussen de rails en stapt over de dwarsliggers. Vijftig meter onder hem is vagelijk het ijs op de fjord te zien, als een reep laken. De witte bomen en de oliereservoirs in de haven zijn amper zichtbaar; sneeuw wervelt door het schijnsel van de containerkranen diep onder hem.

Warm bloed loopt langs zijn linkeronderarm, zijn hand in en druppelt van zijn vingertoppen.

Er klinkt gesuis en gefluit als een nachttrein over de twee kilometer lange brug komt aangereden.

De jonge man wankelt even, gaat op het spoor zitten, maar komt dan weer overeind en loopt verder.

Voor de trein wordt lucht weggestoten en het zicht wordt belemmerd door stuifsnieuw. De Traxx-locomotief rijdt al midden op de brug als de machinist de man op het spoor gewaarwordt. Hij toetert en ziet dat de gestalte bijna omvalt, een grote stap naar links zet, naar het naastgelegen spoor, en de smalle reling vastgrijpt.

De kleren fladderen om het lichaam van de man. De brug onder zijn voeten schudt hevig. Met wijd opengesperde ogen en zijn hand om de reling staat hij stil.

Alles bestaat uit wervelende sneeuw en gapende duisternis.

Als hij verder loopt, moet hij zijn vastvriezende hand lostrekken van de reling.

Zijn naam is Mikael Kohler-Frost. Hij is dertien jaar vermist geweest, en al zeven jaar doodverklaard.

1

Het hek van staal slaat met een zwaar geluid dicht achter de nieuwe arts. De metalige echo schiet langs hem heen, de wenteltrap af.

Er loopt een rilling over de rug van Anders Rönn als het opeens volkomen stil is.

Vanaf vandaag werkt hij op de gesloten forensisch psychiatrische afdeling.

In de strikt geïsoleerde bunker zit de inmiddels oude Jurek Walter nu al dertien jaar. Hij is veroordeeld tot dwangverpleging met bijzondere ontslagtoetsing.

De jonge arts weet niet veel meer van zijn patiënt dan dat hij de diagnose ‘Schizofrenie, niet nader gespecificeerd. Chaotisch denken. Terugkerende acute psychotische toestand met bizarre en zeer gewelddadige trekken’ heeft gekregen.

Anders Rönn legitimeert zich op de onderste verdieping, levert zijn telefoon in en hangt de sleutel van het traliehek in de kast, waarna de bewaarster de eerste deur van de sluis opent. Hij gaat naar binnen, wacht tot de deur dicht is en loopt verder. Als er een signaal klinkt, opent de bewaarster ook de tweede deur. Anders draait zich om en wuift naar haar voordat hij door de gang naar de personeelskamer van de isoleerafdeling loopt.

Chef-arts Roland Brolin is een stevige man van een jaar of vijftig met hangende schouders en stekeltjeshaar. Hij staat onder de ventilator in de pantry te roken en bladert in het vakbondstijdschrift voor verplegend personeel door een artikel over de loonkloof tussen mannen en vrouwen.

‘Jurek Walter mag nooit alleen gelaten worden met iemand van het personeel,’ zegt de chef-arts. ‘Hij mag nooit andere patiënten ontmoeten, hij mag geen bezoek ontvangen en hij mag nooit naar buiten op de luchtplaats. Ook niet...’

‘Nooit?’ vraagt Anders. ‘Het is toch niet toegestaan om iemand op te sluiten...’

‘Nee, inderdaad,’ zegt Roland kortaf.

‘Wat heeft hij eigenlijk gedaan?’

‘Een paar leuke dingetjes,’ antwoordt Roland en hij loopt richting de gang.

Hoewel Jurek Walter de ergste seriemoordenaar is die Zweden ooit gekend heeft, is hij onbekend bij de bevolking. De rechtszaken in het Rådhuset en het Wrangelska Palatset waren besloten en nog altijd zijn niet alle documenten openbaar.

Anders Rönn en chef-arts Roland Brolin passeren een volgende veiligheidsdeur en een jonge vrouw met getatoeëerde armen en gepiercete wangen knipoogt naar ze.

‘Kom heelhuids terug,’ zegt ze kort.

‘Maak je geen zorgen,’ zegt Roland met gedempte stem tegen Anders. ‘Jurek Walter is een rustige, oudere man. Hij vecht niet en verheft zijn stem niet. Onze hoofdregel is dat we nooit, maar dan ook nooit, bij hem naar binnen gaan. Maar Lefte, die nachtdienst had, heeft gezien dat hij een mes onder zijn matras heeft verstopt, en dat moeten we natuurlijk in beslag nemen.’

‘Hoe moeten we dat doen?’ vraagt Anders.

‘We overtreden de regels.’

‘Gaan we bij Walter naar binnen?’

‘Jij gaat bij hem naar binnen... en vraagt vriendelijk of hij je het mes wil geven.’

‘Moet ik naar binnen gaan...?’

Roland Brolin lacht hard en legt dan uit dat ze doen alsof ze de patiënt een spuit Risperdal komen geven, net als altijd, maar hem in plaats daarvan een overdosis Zypadhera toedienen.

De chef-arts haalt zijn kaart door nog een lezer en toetst een code in. Er klinkt een piep en het slot van de veiligheidsdeur klikt.

‘Wacht,’ zegt Roland en hij haalt een doosje met gele oordoppen tevoorschijn.

‘Je zei dat hij niet schreeuwt.’

Roland glimlacht mat, neemt zijn nieuwe collega met vermoede

ogen op en slaakt een diepe zucht voordat hij het begint uit te leggen.

‘Jurek Walter zal tegen je praten, heel rustig, best gezellig,’ vertelt hij met ernstige stem. ‘Maar later op de avond, als je naar huis rijdt, geef je een zwiep aan je stuur zodat je op de andere weghelft belandt en frontaal tegen een vrachtwagen botst... of je gaat even langs de bouwmarkt en koopt een bijl voordat je je kinderen uit de crèche ophaalt.’

‘Moet ik nu bang worden?’ vraagt Anders glimlachend.

‘Nee, maar hopelijk wel voorzichtig,’ zegt Roland.

Anders heeft meestal geen geluk, maar toen hij in het tijdschrift van de Artsenbond de advertentie las voor een langdurige fulltimevervanging op de gesloten afdeling van het Löwenströmska-ziekenhuis begon zijn hart sneller te kloppen.

Het is maar twintig minuten rijden van zijn huis en de lange vervanging zou tot een vaste aanstelling kunnen leiden.

Na zijn coschappen in het Skaraborgs-ziekenhuis en een medisch centrum in Huddinge heeft hij moeten rondkomen van tijdelijke aanstellingen bij het psychiatrisch ziekenhuis Sankt Sigfrids.

De lange reizen naar Växjö en de onregelmatige werktijden waren niet te combineren met Petra’s baan bij de gemeentelijke afdeling voor Sport en Recreatie en Agnes’ autistische stoornis.

Twee weken geleden nog maar hadden Anders en Petra aan de keukentafel gezeten in een poging te doorzien hoe ze het moesten aanpakken.

‘Zo gaat het niet langer,’ zei hij heel rustig.

‘Wat moeten we doen?’ fluisterde ze.

‘Ik weet het niet,’ antwoordde Anders en hij veegde de tranen van haar wangen.

Agnes’ persoonlijk begeleider op het kinderdagverblijf had verteld dat Agnes een rottag had gehad. Ze had geweigerd haar melkbeker los te laten en de andere kinderen hadden gelachen. Ze kon niet accepteren dat het tussendoortje voorbij was, aangezien haar vader haar niet zoals anders had opgehaald. Hij was direct uit Växjö naar het kinderdagverblijf gereden, maar hij was er pas tegen zessen. Agnes had nog steeds met haar handen om de beker in de kantine gezeten.

Toen ze thuiskwamen, was Agnes in haar kamer gaan staan, had naar

de muur naast het poppenhuis gekeken terwijl ze op haar introverte manier in haar handen klapte. Ze weten niet wat ze daar ziet, maar ze zegt dat er grijze stokjes langskomen die ze moet tellen en stoppen. Dat doet ze als ze hevige angsten heeft. Soms is tien minuten voldoende, maar die avond moest ze er meer dan vier uur staan voordat ze haar naar bed konden brengen.

2

De laatste veiligheidsdeur valt dicht en ze lopen door de gang naar de enige van de drie isoleercellen die in gebruik is. De tl-buis aan het plafond weerkaatst op het linoleum. Het textielbehang is op een meter hoogte bekrast door de trolley.

De chef-arts stopt zijn kaart in een zak van zijn doktersjas en laat Anders voor zich uit lopen naar de zware metalen deur.

Door het pantserglas ziet Anders een tengere man op een plastic stoel zitten. Hij draagt een blauwe spijkerbroek en een spijkeroverhemd. De man is gladgeschoren en zijn ogen staan merkwaardig rustig. De vele rimpels op zijn bleke gezicht doen denken aan gebarsten klei in een droge rivierbedding.

Jurek Walter is veroordeeld voor slechts twee moorden en een poging tot moord, maar wordt zeer sterk in verband gebracht met nog negentien moorden.

Dertien jaar geleden is hij op heterdaad betrapt in het Stockholmse bos Lill-Jansskogen terwijl hij een vijftigjarige vrouw terug in een kist in de aarde dwong. Ze was bijna twee jaar lang in leven gehouden in de kist. De vrouw was er verschrikkelijk aan toe, ze was ondervoed, haar spierweefsel was afgestorven, het koudeletsel en de doorligwonden waren gruwelijk en ze had zwaar hersenletsel opgelopen. Als de politie Jurek Walter niet had getraceerd en bij de kist had opgepakt, was hij waarschijnlijk nooit opgehouden.

Nu pakt de chef-arts drie glazen flesjes met geel poeder, voegt water toe aan elk flesje, schudt ze heen en weer en laat de vloeistof behoedzaam rondwentelen, waarna hij de vloeistof omhoogtrekt in een spuit.

Hij doet de oordoppen in en opent daarna het luikje in de deur. Een ratelend metalig geluid, en een zware geur van beton en stof komt hun tegemoet.

Met lijzige stem zegt Brolin tegen Jurek Walter dat het tijd is voor zijn spuit.

De man heft zijn hoofd en staat zacht op van de stoel, keert zijn blik naar het luik in de deur en loopt erheen terwijl hij zijn overhemd openknoopt.

‘Blijf staan en trek je overhemd uit,’ zegt Roland.

Jurek Walter loopt langzaam door en Roland doet het luik dicht en vergrendelt het snel. Walter blijft staan, opent de laatste knopen en laat het spijkerhemd op de grond vallen.

Hij heeft een lichaam dat ooit goed getraind was, maar nu hangen de spieren en de rimpelige huid los om zijn lijf.

Roland doet het luik weer open. Jurek Walter zet de laatste passen naar de deur en strekt zijn pezige arm met honderden pigmentvlekken uit.

Anders ontsmet de bovenarm met alcohol. Roland drukt de spuit in de zachte spier en injecteert de vloeistof veel te weer. Walters hand schokt verrast, maar hij trekt zijn arm niet terug voor hij toestemming krijgt. De chef-arts sluit het luik en vergrendelt het weer, haalt de oordoppen uit zijn oren, glimlacht nerveus bij zichzelf en kijkt dan naar binnen.

Jurek Walter loopt strompelend naar het bed, blijft staan en gaat zitten.

Plotseling richt hij zijn blik op de deur en Roland laat de spuit per ongeluk vallen.

De chef-arts probeert hem te vangen, maar hij rolt weg over het beton.

Anders doet een stap, pakt de spuit op en als ze allebei overeind komen en zich weer omdraaien naar de isoleercel, zien ze dat de binnenkant van het pantserglas beslagen is. Walter heeft op het raam geademd en met zijn vinger ‘Joona’ geschreven.

‘Wat staat er?’ vraagt Anders met zwakke stem.

‘Hij heeft “Joona” geschreven.’

‘Joona?’

‘Wat betekent dat in godsnaam?’

De damp trekt weg en ze zien Jurek Walter zitten alsof hij zich niet

verroerd heeft. Hij kijkt naar de arm waarin hij de injectie heeft gekregen, masseert de spier en kijkt hen dan aan door het glas.

‘Was dat het enige?’ vraagt Anders.

‘Ik zag alleen...’

Een dierlijk gebrul klinkt door de dikke deur heen. Jurek Walter is van het bed af gegleden, knielt en schreeuwt het uit. De pezen in zijn hals zijn gespannen, zijn aderen zijn gezwollen.

‘Hoeveel heb je hem eigenlijk gegeven?’ vraagt Anders.

De ogen van Jurek Walter draaien omhoog en worden wit, hij zoekt steun met zijn hand, strekt een been uit maar klapt abrupt achterover, slaat met zijn hoofd tegen het nachtkastje, schreeuwt en zijn lichaam begint spastisch te schokken.

‘Jezus christus,’ fluistert Anders.

Walter glijdt op de vloer, trapt ongecontroleerd met zijn benen, bijt op zijn tong, hijgt bloed over zijn borst heen en ligt dan puffend op zijn rug.

‘Wat doen we als hij doodgaat?’

‘Hem cremeren,’ antwoordt Brolin.

Walter krijgt nieuwe krampen, zijn hele lichaam schudt, zijn handen slaan alle kanten op voor ze stilvallen.

Brolin kijkt op zijn horloge. Er loopt zweet over zijn wangen.

Jurek Walter kermt, rolt op een zij, probeert overeind te komen, maar slaagt daar niet in.

‘Over twee minuten kun je naar binnen gaan,’ zegt de chef-arts.

‘Moet ik daar echt naar binnen?’

‘Zo dadelijk is hij ongevaarlijk.’

Walter kruipt op handen en knieën, uit zijn mond loopt slijmerig bloed. Hij wankelt, kruipt langzamer tot hij ineenzakt op de vloer en stilligt.

3

Anders kijkt door de dikke glazen ruit in de deur. Jurek Walter ligt al tien minuten onbeweeglijk op de grond. Zijn lichaam is slap na de krampen.

De chef-arts pakt de sleutel, steekt hem in het slot, aarzelt, kijkt door het raam naar binnen en draait de deur dan van het slot.

‘Veel plezier,’ zegt hij.

‘Wat doen we als hij bijkomt?’ vraagt Anders.

‘Hij mag niet bijkomen.’

Brolin doet de deur open en Anders gaat naar binnen. De deur wordt achter hem in het slot getrokken. Het ruikt naar zweet in de isoleercel, maar ook naar iets anders. Een zurige geur van azijnnessence. Jurek Walter ligt heel stil, maar vagelijk beweegt zijn rug in een rustige ademhaling.

Anders houdt afstand tot hem, hoewel hij weet dat hij diep slaapt.

De akoestiek hier is opmerkelijk, opdringerig, alsof de geluiden zich iets te dicht op de bewegingen bevinden.

Zijn witte jas ruist licht bij elke stap.

Walter ademt sneller.

De kraan drupt in de wastafel.

Anders is bij het bed, richt zijn blik op Walter en gaat dan op zijn knieën zitten.

Hij vangt een glimp op van de chef-arts, die met bange ogen door het pantserglas naar hem kijkt als hij zich bukt en onder het aan de wand bevestigde bed probeert te kijken.

Er ligt niets op de vloer.

Hij kruipt nog dichterbij, kijkt goed naar Walter en gaat dan plat op de grond liggen.

Het is niet meer mogelijk Walter in de gaten te houden. Hij moet zijn

rug naar hem toe keren om het mes te kunnen zoeken.

Er valt zwak licht onder het bed. Tegen de wand liggen roerloze stofvlokken.

Hij kan het niet laten zich voor te stellen dat Jurek Walter zijn ogen heeft geopend.

Er is iets tussen de houten latten en het matras gestoken. Het is lastig te zien wat het is.

Anders rekt zich uit, maar kan er niet bij. Hij moet op zijn rug onder het bed schuiven. De ruimte is zo laag dat hij zijn hoofd niet kan draaien. Hij trekt zichzelf naar de muur. Bij elke inademing voelt hij de doffe weerstand van de bedbodem tegen zijn borstkas. Zijn vingers tasten. Hij moet nog iets verder. Zijn knie stoot tegen een lat. Hij blaast een stofvlok van zijn gezicht en drukt zich verder onder het bed.

Plotseling klinkt er een zware bons achter hem in de isoleercel. Hij kan zich niet omdraaien om te kijken. Hij ligt alleen stil en luistert. Zijn eigen ademhaling is zo snel dat het hem moeite kost andere geluiden te onderscheiden.

Voorzichtig steekt hij zijn hand uit, bereikt het voorwerp met zijn vingertoppen, duwt zichzelf nog iets verder onder het bed en weet het los te krijgen.

Van een stalen fitting heeft Walter een kort mes met een heel scherp lemmeet vervaardigd.

‘Kom nou,’ roept de chef-arts door het luikje.

Anders probeert onder het bed vandaan te komen, hij drukt zichzelf richting de opening en haalt zijn wang open.

Hij blijft steken, hij komt er niet onderuit, zijn witte jas zit vast en het is onmogelijk die uit te doen.

Hij meent splende bewegingen van Walter te horen.

Misschien was het niks.

Anders trekt zo hard hij kan. De naden kraken, maar ze houden het. Hij beseft dat er niets anders op zit dan zichzelf weer terug onder het bed te drukken om de stof los te krijgen.

‘Wat doe je?’ roept Roland Brolin met angstige stem.

Het luikje in de deur ratelt en wordt vergrendeld.

Anders ziet dat een zak van zijn jas achter een losse lat is blijven han-

gen. Hij haakt hem snel los, houdt zijn adem in en duwt zichzelf weg. Hij raakt steeds sterker vervuld van paniek. Hij schramt zijn buik en knieën, krijgt met één hand de rand van het bed te pakken en trekt zichzelf eronder vandaan.

Hijgend draait hij zich om en komt wankel overeind met het mes in zijn hand.

Walter ligt op zijn zij, één oog is halfopen in zijn slaap en staart hem nietsziend aan.

Anders loopt vlug naar de deur, ziet de angstige blik van de chef-arts door het pantserglas en probeert te glimlachen, maar de stress klinkt door in zijn stem als hij zegt: ‘Doe de deur open.’

In plaats daarvan doet Roland Brolin het luik open: ‘Geef me eerst het mes.’

Anders kijkt hem bevreemd aan en overhandigt daarna het mes.

‘Je hebt nog iets gevonden,’ zegt Roland Brolin.

‘Nee,’ antwoordt Anders en hij kijkt naar Walter.

‘Een brief.’

‘Er lag niets anders.’

Walter begint te draaien op de vloer en puft zacht.

‘Kijk in zijn zakken,’ zegt de chef-arts met een gespannen glimlachje.

‘Waarom?’

‘Omdat het een visitatie is.’

Anders draait zich om en loopt voorzichtig naar Jurek Walter toe. Zijn ogen zijn weer helemaal dicht, maar er parelt nu zweet op zijn gerimpelde gezicht.

Met tegenzin bukt Anders zich en voelt in een zak. De spijkerstof van het overhemd spant strakker over zijn schouders en Walter broemt zacht.

In de achterzak van de broek zit een plastic kam. Trillend zoekt Anders verder in de nauwe zakken.

Er druppelt zweet van zijn neuspuntje. Hij moet hard knippen.

Walters grote hand sluit een paar keer.

Er zit niets in zijn zakken.

Anders richt zijn blik op het pantserglas en schudt zijn hoofd. Het is onmogelijk om te zien of Brolin aan de andere kant van de deur staat.

De plafondlamp in de isoleercel glinstert als een grijze zon in het glas.

Hij moet er nú uit.

Het duurt al te lang.

Anders komt overeind en haast zich naar de deur. De chef-arts staat er niet meer. Anders kijkt van vlakbij door het glas, maar ziet niks.

Jurek Walter ademt snel, als een kind dat een nachtmerrie heeft.

Anders bonst op de deur. Zijn handen ploffen haast geluidloos tegen het dikke metaal. Hij bonst opnieuw. Hij hoort niets, er gebeurt niets. Hij tikt met zijn trouwring tegen de glazen ruit als hij een schaduw ziet groeien op de muur.

De rillingen lopen langs zijn rug en over zijn armen. Met bonkend hard en stijgende adrenaline in zijn lichaam draait hij zich om. Hij ziet dat Jurek Walter langzaam rechtop komt zitten. Zijn gezicht is slap en de lichte blik staart voor zich uit. Hij bloedt nog steeds uit zijn mond en zijn lippen zien opvallend rood.

4

Anders bonkt op de zware stalen deur en roept, maar de chef-arts doet niet open. Zijn hartslag davert in zijn hoofd als hij zich omdraait naar de patiënt. Jurek Walter zit nog steeds op de vloer, knippert een paar keer naar hem en begint dan overeind te komen.

‘Het is een leugen,’ zegt Walter, waardoor er bloed over zijn kin loopt. ‘Ze beweren dat ik een monster ben, maar ik ben gewoon een mens...’

Het lukt hem niet te gaan staan, hijgend zakt hij weer op de vloer.

‘Een mens,’ mompelt hij.

Met een vermoeide beweging brengt hij een hand onder zijn overhemd, haalt een opgevouwen papier tevoorschijn en gooit het voor Anders neer.

‘De brief waar hij naar vroeg,’ zegt hij. ‘Zeven jaar vraag ik al of ik een advocaat mag spreken... Het is niet dat ik hoop dat ik eruit mag... Ik ben wie ik ben, maar ik ben nog steeds een mens...’

Anders bukt zich en reikt naar het papier zonder Walter los te laten met zijn blik. De gerimpelde man probeert opnieuw op te staan, steunt op zijn handen, zwaait licht, maar slaagt er wel in een voet op de grond te zetten.

Anders raapt het papier op van de grond, loopt achteruit en hoort eindelijk een rinkelend geluid als een sleutel in het slot van de deur wordt gestoken. Hij draait zich om, staart door het pantserglas en voelt zijn benen trillen.

‘Je had me geen overdosis moeten geven,’ mompelt Walter.

Anders draait zich niet om, maar weet toch dat Jurek Walter rechtop staat en naar hem kijkt.

Het pantserglas in de deur is net een stuk troebel ijs. Het is niet te zien wie er aan de andere kant staat en de sleutel in het slot omdraait.

‘Doe open, doe open,’ fluistert hij en hij hoort de ademhaling achter zijn rug.

De deur glijdt open en Anders struikelt de isoleercel uit. Hij tuimelt recht tegen de betonnen gangwand en hoort de zware dreun als de deur wordt gesloten en het ratelen als het solide mechanisme van het slot reageert op de draaiing van de sleutel.

Hijgend leunt hij tegen de koele muur, draait zich om en ziet dat niet de chef-arts hem gered heeft, maar de jonge vrouw met de gepiercete wangen.

‘Ik snap niet wat er is gebeurd,’ zegt ze. ‘Roland moet onwel zijn geworden of zo, hij is altijd zo ongelofelijk precies op de veiligheid.’

‘Ik zal met hem gaan praten...’

‘Misschien is hij ziek geworden... volgens mij heeft hij diabetes.’

Anders veegt zijn vochtige handen af aan zijn witte jas en kijkt haar weer aan.

‘Bedankt voor het opendoen,’ zegt hij.

‘Ik doe alles voor je,’ zegt ze schertsend.

Hij probeert zijn onaangedane jongensglimlach op te zetten, maar zijn benen trillen als hij achter haar aan de veiligheidsdeur door loopt. Ze blijft bij de bewakingscentrale staan en richt dan haar blik op hem.

‘Het enige probleem van hierbeneden werken,’ zegt ze, ‘is in feite dat het zo verschrikkelijk rustig is dat je een heleboel snoep moet eten om wakker te blijven.’

‘Klinkt goed.’

Op een monitor zit Walter op zijn bed met zijn hoofd in zijn handen. Het dagverblijf met de tv en de loopband ligt er verlaten bij.

5

De rest van de dag besteedt Anders Rönn aan het doorgronden van de nieuwe routines, patiëntenoverleg op afdeling 30, individuele behandelplannen en ontslagtoetsingen, maar zijn gedachten dwalen voortdurend af naar de brief in zijn zak en naar wat Walter zei.

Om tien over vijf verlaat Anders de forensisch psychiatrische afdeling en wandelt hij de koele buitenlucht in. Buiten het verlichte ziekenhuisterrein heeft het winterduister zich gesloten.

Anders verwarmt zijn handen in zijn jaszakken, haast zich over het plaveisel en komt uit op de grote parkeerplaats voor de hoofdingang van het ziekenhuis.

Toen hij kwam stond het hier vol auto's, nu is het bijna leeg.

Hij tuurt en ziet dat er iemand achter zijn auto staat.

'Hallo!' roept Anders en hij versnelt zijn pas.

De man draait zich om, haalt zijn hand langs zijn mond en doet een stap opzij. Het is chef-arts Roland Brolin.

Anders vertraagt zijn pas en haalt de sleutel uit zijn zak.

'Je verwacht een excuus,' zegt Brolin met een geforceerde glimlach.

'Ik wil liever niet met de ziekenhuisdirectie bespreken wat er is gebeurd,' zegt Anders.

Brolin kijkt hem in de ogen, steekt zijn linkerhand uit en opent hem.

'Geef me de brief,' zegt hij rustig.

'Welke brief?'

'De brief waarvan Walter wilde dat je hem zou vinden,' antwoordt hij. 'Een briefje, een stukje krant, een kartonnetje.'

'Ik heb een mes opgehaald, zoals de bedoeling was.'

'Dat was het lokaas,' zegt Brolin. 'Je gelooft toch niet dat hij zich voor niets aan al die pijn blootstelt?'

Anders kijkt de chef-arts aan en wist met een hand het zweet van zijn bovenlip.

‘Wat doen we als de patiënt een advocaat wil spreken?’ vraagt hij.

‘Niets,’ fluistert Brolin.

‘Maar heeft hij je dat nooit gevraagd?’

‘Ik weet het niet, ik zou het niet hebben gehoord, ik heb altijd oordoppen in,’ glimlacht Brolin.

‘Maar ik begrijp eerlijk gezegd niet waarom...’

‘Je hebt deze baan nodig,’ valt de chef-arts hem in de rede. ‘Ik heb gehoord dat jij de slechtste van je jaar was, je hebt een hoge studieschuld, geen ervaring, geen referenties.’

‘Ben je klaar?’

‘Je zou me die brief gewoon moeten geven,’ antwoordt Brolin en hij klemt zijn kaken op elkaar.

‘Ik heb geen brief gevonden.’

Brolin kijkt hem een tijdje in de ogen.

‘Als je ooit een brief vindt,’ zegt hij, ‘dan moet je die aan mij geven zonder hem te lezen.’

‘Ik begrijp het,’ zegt Anders en hij doet de auto open.

Anders meent dat de chef-arts er enigszins opgelucht uitziet als hij instapt, het portier dichttrekt en de auto start. Hij negeert Brolins getik op het raampje, zet de auto in de versnelling en rijdt weg. In de achteruitkijkspiegel ziet hij dat Brolin de auto nastaat, zonder glimlach dit keer.

6

Als Anders thuiskomt, doet hij de buitendeur snel achter zich dicht, draait hem op slot en schuift de veiligheidsketting ervoor.

Zijn hart slaat snel in zijn borstkas – om de een of andere reden is hij van de auto naar het huis gerend.

Uit Agnes' kamer klinkt Petra's rustige stem. Anders glimlacht bij zichzelf. Ze leest al voor uit *Samen op het eiland Zeekraai*. Meestal was het veel later voordat de avondrituelen het verhaaltje voor het slapen hadden bereikt. Het moest weer een goede dag zijn geweest. Anders' nieuwe betrekking had ervoor gezorgd dat Petra per direct minder had durven gaan werken.

Rond Agnes' modderige winterlaarzen heeft zich op de mat in de hal een natte vlek gevormd. Muts en col liggen op de grond voor de ladekast. Anders gaat naar binnen, zet de champagnefles op de keukentafel en blijft dan staan met zijn blik op de donkere tuin gericht.

Hij denkt aan de brief van Jurek Walter en weet niet meer wat hij moet doen.

De takken van de grote sering schrapen langs het raam. Hij kijkt naar het zwarte glas, ziet zijn eigen keuken weerspiegeld, hoort de takken knarsen en denkt dat hij de grote heggenschaar uit de schuur zou moeten halen.

'Wacht, wacht,' hoort hij Petra zeggen. 'Ik lees eerst verder...'

Anders sluipt Agnes' kamer in. De prinsessenlamp aan het plafond brandt. Petra kijkt op van het boek en ontmoet zijn blik. Ze heeft haar lichtbruine haar opgestoken in een hoge paardenstaart en draagt zoals gewoonlijk haar oorbellen met hartjes. Agnes zit op haar schoot en herhaalt dat het weer verkeerd was en dat ze opnieuw moeten beginnen bij de hond.

Anders loopt verder naar binnen en gaat op zijn knieën voor hen zitten.

‘Dag schatje van me,’ zegt hij.

Agnes kijkt hem vlug aan en kijkt dan weer weg. Hij aait over haar hoofd, strijkt wat haar achter haar oor en staat op.

‘Er is nog eten dat je kunt opwarmen,’ zegt Petra. ‘Ik moet dit hoofdstuk opnieuw lezen voor ik kom.’

‘Het ging verkeerd met de hond,’ herhaalt Agnes met haar blik op de grond gericht.

Anders loopt naar de keuken, pakt het bord met eten uit de koelkast en zet het op het aanrecht naast de magnetron.

Langzaam haalt hij de brief uit de achterzak van zijn spijkerbroek en denkt eraan hoe Jurek Walter herhaalde dat hij een mens was.

In een klein en overhellend handschrift heeft Walter enkele bijna kleurloze zinnen op het dunne papier geschreven. De brief is in de rechterbovenhoek geadresseerd aan een advocatenkantoor in Tensta en bevat uitsluitend een formeel verzoek. Jurek Walter vraagt om juridische bijstand om de inhoud van de veroordeling tot forensisch psychiatrische behandeling te begrijpen. Hij wil dat zijn rechten aan hem uitgelegd worden en wil geïnformeerd worden over de mogelijkheid tot heroverweging van het vonnis in de toekomst.

Anders kan niet verklaren waar zijn plotselinge onbehagen vandaan komt, maar er is iets vreemds met de toon in de brief en met de correcte woordkeuze in combinatie met de spelfouten, die dyslectisch aandoen.

De gedachten aan Walters woorden jagen door zijn hoofd als hij naar zijn werkkamer gaat en een envelop pakt. Hij schrijft het adres over, stopt de brief in de envelop en frankeert deze.

Hij verlaat het huis en loopt het kille duister in, over het veld en verder naar de kiosk bij de rotonde. Nadat hij de brief heeft gepost, staat hij even naar de passerende auto’s op de Sandavägen te kijken, waarna hij terugloopt naar huis.

De wind doet het bevroren weidegras golven als water. Een haas schiet weg naar de oude tuinen.

Hij doet het hek open en kijkt naar binnen door het keukenraam. Het hele huis lijkt op een poppenhuis. Alles is verlicht en duidelijk zichtbaar. Hij kijkt recht de gang in en ziet het blauwe schilderij dat daar altijd al hangt.

De deur naar hun slaapkamer is open. Midden in de kamer staat de stofzuiger. De stekker zit nog in het stopcontact.

Plotseling ziet Anders een beweging. Verschrikt hapt hij naar adem. Er is iemand in de slaapkamer. Hij staat naast hun bed.

Anders wil net naar binnen stormen als hij begrijpt dat de persoon in feite in de tuin aan de achterkant van het huis staat.

Hij is alleen zichtbaar door het raam van de slaapkamer.

Anders rent over het betegelde pad, langs de zonnewijzer en de hoek om.

De persoon moet hem aan hebben horen komen, want hij loopt al weg. Anders hoort hoe hij dwars door de seringenhaag dringt. Hij gaat erachteraan, duwt de takken opzij, probeert iets te zien, maar het is veel te donker.